

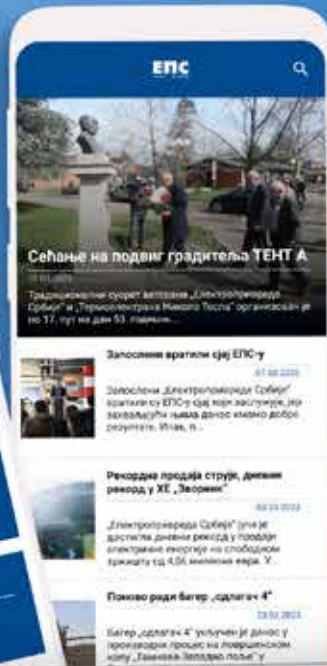

■ Ремонт „глодара 4“ на „Тамнава-Западном пољу“

Машина
на коју се рачуна

Све информације на једном месту

ЕПС
ИНФО

Скенирај QR код

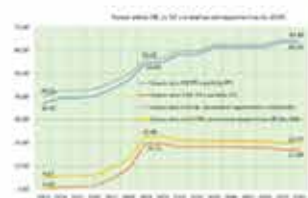
<https://energija>

energija/web/pocetna/

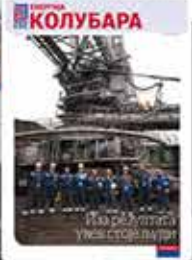
ЕПС

Почетна Бесм ЕПС Енергија

Зелени бум ЕПС-а до 2038. године

Нови зелени метазети трајничко су опредељење „Електроенерџи Србије“ и то потврђује Зелени пут ЕПС-а, документ који обједињује најважније инвестиционе пројекте у области обновљивих извора. Базна енерџија из угла јесте стварност и садашњица нашег електроенерџетског сектора, али на трајно декарбонизацији.

Садржај

из епс групе

05 Резултати преданог рада стручњака у „Електропривреди Србије“
ЕПС у 2023 – извоз струје и 55 милиона евра профита

актуелно

07 Кадровске промене у РБ „Колубара“
Нови директори „Копова“ и „Метала“

10 Површински коп Поље „Г“
Велико спремање

11 Сектор за безбедност на раду и заштиту од пожара
Спона која је недостајала

репортажа

12 Обједињен систем ЕШ-ева на Пољу „Е“
Багери „корачају“ и по априлском снегу

актуелно

15 ПК Поље „Е“
Поново у функцији трансформаторна станица „Зеоке 7“

16 Посете студената Рударско-геолошког факултета
„Колубара“ је основни полигон

локални мозаик

18 Књижевни клуб „Димитрије Туцовић“
Рођендан песничке речи

временов

20 Прича из прошлости града
Посмртни марш пре фајронта

05

Промена правне форме „Електропривреде Србије“

Влада донела одлуку о преласку ЕПС-а у АД

06

Ремонт „глодара 4“ на „Тамнава-Западном пољу“

Машина на коју се рачуна

08

Инвестициона оправка на Површинском копу „Радљево“

Око рударских машина као у кошници

импресум

ЕНЕРГИЈА
КОЛУБАРА

ИЗДАВАЧ: ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ АД
ЧАСОПИС ИЗЛАЗИ МЕСЕЧНО

В. Д. ГЕНЕРАЛНОГ ДИРЕКТОРА: **Мирослав Томашевић**, ДИРЕКТОР СЕКТОРА ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШТУ: **Звездана Јовановић Поповић**,

РУКОВОДИЛАЦ СЛУЖБЕ ЗА ОДНОСЕ С ЈАВНОШТУ: **Наталија Живковић**, РУКОВОДИЛАЦ ОДЕЉЕЊА ЗА ИНТЕРНУ КОМУНИКАЦИЈУ: **Ана Павловић**,

ТЕХНИЧКИ УРЕДНИК: **Милош Павловић**, УРЕДНИК ФОТОГРАФИЈЕ: **Милан Цвијетић**,

АДРЕСА РЕДАКЦИЈЕ: **Карађорђева 37, 11550 Лазааревац**, ТЕЛЕФОНИ: **011 785 5086, 785 5089**, Е-МАИЛ: **redakcija@rbkolubara.rs**, WEB SITE: **www.rbkolubara.rs**,

НАСЛОВНА СТРАНА: **Александар Рашин**, ЛОГОТИП: **Милош Павловић**,

Први број листа РБ „Колубара“, под називом „КОЛУБАРА“, изашао је из штампе 24. септембра 1960. године. Од 15. новембра 2017. носи назив „ЕПС ЕНЕРГИЈА КОЛУБАРА“

Потребна права мера за транзицију

План је да до 2035. године ЕПС смањи CO₂ емисије од 25 одсто до чак 30 одсто у поређењу са емисијама из 2019. године. ЕПС има подршку и одличну сарадњу са ЕУ инвестиционим фондом за Западни Балкан

инвеститоре. У овом нестабилном времену битно је да једни другима помажемо – рекао је Милорад Додик, председник Републике Српске на отварању самита.

Премијер Републике Српске Радован Вишковић поручио је да види велику развојну шансу у сектору енергетике, са више од 2.700 планираних мегавата у новим енергетским капацитетима, примарно из „чистих“, обновљивих извора.

– Енергетска транзиција је неминовна и „Електропривреда Србије“ на том путу планира инвестиције од 8,5 милијарди евра до 2035. године – рекао је Мирослав Томашевић, в. д. директора ЈП ЕПС на Самиту енергетике у Требињу.

Први човек ЕПС-а је на пленарној сесији истакао да се у енергетској транзицији мора наћи права мера.

– Свака држава има своју специфичност и не сме се ићи прецицама које ће угрозити енергетску стабилност. ЕПС је државна компанија и првенствено смо окренути томе да снабдевамо електричном енергијом нашу привреду и домаћинства. Идемо у зелену транзицију и планирали смо велике инвестиције од 8,5 милијарди евра до 2035. године. План је да до 2035. године ЕПС смањи CO₂ емисије од 25 одсто до чак 30 одсто у поређењу са емисијама из 2019. године. То ћемо постићи повлачењем старих и увођењем нових производних капацитета, а један од њих биће реверзибилна хидроелектрана Бистрица – рекао је Томашевић.

Томашевић је истакао да ЕПС има подршку и одличну сарадњу са ЕУ инвестиционим фондом за Западни Балкан од којег је добио грантове од готово 50 милиона евра за ОИЕ пројекте. Он је најавио да ће ЕПС мењати стара постројења која раде на угљем новим, а да већ у септембру или октобру почиње да ради нови блок од 350 MW на

лигнит који ће бити по свим европским стандардима. Балансирање и увођење нових ОИЕ капацитета, ветропаркова и соларних електрана у енергетски систем је такође важна тема, те сви у региону морају бити пажљиви.

На панелу „Како се носити са високим ценама енергије у регији – снабдевање електричном енергијом и изазови даљњег развоја тржишта електричне енергије“, говорио је Давид Жарковић, директор Сектора за слободно тржиште у ЕПС-у. Он је истакао да је у глобалној енергетској кризи било изазовно испунити примарни циљ сигурности снабдевања крајњих потрошача по прихватљивим ценама. Он каже да ниједна цена није превисока, а опет ниједна није прениска, јер све зависи само од контекста одакле се гледа.

– Између та два екстрема су тржиште, регулаторни оквир, учесници на тржишту – приватни и електропривреде. Сви се труде да на неки начин, са својих позиција, та два екстрема помире. За крајње потрошаче ниједна цена није прениска – рекао је Жарковић.

P. E.

Поређење

Једини излаз из прошлогодње тешке ситуације је оно што тренутно радимо – да бисмо помирили екстремно високе и екстремно ниске цене, наша позиција мора да буде високо ефикасна. Драстично смо дигли производњу и поузданост термокапацитета. Пример за јануар и фебруар 2022. и јануар и фебруар 2023. године: просечна производња ЕПС-а је већа ове године за 700 MW сатно, просечно за два месеца. Наше депоније имају 700.000 тона више у прва два месеца ове године у односу на прва два месеца прошле – навео је Давид Жарковић.

Влада донела одлуку о преласку ЕПС у АД

Влада Србије усвојила је 6. априла Одлуку о промени правне форме „Електропривреде Србије“ из јавног предузећа у нејавно акционарско друштво, у којем Република Србија остаје једини власник.

Акционарско друштво „Електропривреда Србије“ наставиће да обавља делатности јавног предузећа на исти начин као и пре промене правне форме, наводи се у одлуци објављеној у „Службеном гласнику“.

Укупан основни капитал ЕПС-а, који износи 365,1 милијарду динара, претвара се у 36.510.509 акција, номиналне вредности по 10.000 динара, тако да Република Србија стиче свих 100 одсто акција акционарског друштва. ЕПС АД ће остати власник укупне имовине и дужник обавеза Јавног предузећа, а наставиће се и сви судски поступци у име и против ЕПС-а. Сви уговори остају

на снази, без потребе да се закључују нови анекси.

Влада је донела и Одлуку о изменама и допунама оснивачког акта и нови Статут ЕПС-а. Према Оснивачком акту, претежна делатност друштва је производња електричне енергије, а може да обавља све друге делатности у складу са важећим прописима и одлукама друштва.

У изменама Оснивачког акта се прецизира да ће оснивач именовати свог овлашћеног представника у Скупштини ЕПС АД у року од 10 дана, као и да ће председник и чланови Надзорног одбора ЕПС и в. д. директора именован 2022. године, наставити да обављају своје функције до именовања нових. Садашњи извршни директори

ЕПС-а настављају да обављају функцију извршних директора у оквиру Извршног одбора ЕПС АД.

Управљање и друга питања од значаја за обављање делатности АД ЕПС уређена су Статутом, у коме се наводи да је управљање организовано као дводомно. Органи друштва су Скупштина, коју чини један овлашћени представник оснивача, Надзорни одбор са седам чланова, од којих је један председник и један представник запослених, као и Извршни одбор са седам чланова. Статут уређује надлежности ових органа.

Извршни одбор има седам извршних директора, од којих је један генерални директор. Надзорни одбор ЕПС АД именује извршне директоре и једног од њих именује за генералног директора, на период до четири године.

P. E.

■ Резултати преданог рада стручњака у „Електропривреди Србије“

ЕПС у 2023 – извоз струје и 55 милиона евра профита

Резултати „Електропривреде Србије“ у првом кварталу ове године сигурна су потврда преданог рада стручњака и менаџмента највеће енергетске компаније у Србији.

– За годину дана ситуација се потпуно преокренула и ЕПС је сада водећи извозник струје у региону – рекао је Мирослав Томашевић, в. д. директора „Електропривреде Србије“, 4. априла. – У трговини на

слободном тржишту у овој години ЕПС је у плусу од 55 милиона евра и то је за пет милиона евра више од планираног. У четири дана априла ЕПС је у продаји на велетржишту зарадио четири милиона евра.

И производни сектор ЕПС-а може да се поноси тромесечним подацима. У прва три месеца ове године производња електричне енергије у капацитетима ЕПС-а достигла је 9,76 милијарди килват-сати и већа је за 17 одсто у односу на исти период прошле године. Хидролошка ситуација је знатно боља него 2022. године и у односу на први квартал претходне године, хидроелектране ЕПС-а су произвеле 32 одсто више

електричне енергије. И дунавске и дринске хидроелектране максимално користе дотоке, а стручно управљање овим капацитетима доприноси dobrim резултатима у производњи.

И термокапацитети остварују добре резултате и у односу на први квартал 2022. резултат је бољи за 10 одсто. За хидроелектране „Зворник“ и „Ђердап 2“ март је месец рекорда. ХЕ „Зворник“ остварила је рекордну месечну производњу од 79,3 милиона килват-сати, док ће за ХЕ „Ђердап 2“ март 2023. године бити записан по месечном рекорду од 173,78 милиона килват-сати. У марту су обе ХЕ имале и дневне рекорде у производњи, а очекује се да ће добар хидролошки тренд бити настављен и наредних дана. За ХЕ „Зворник“ ови резултати су још једна потврда успешно урађене ревитализације која је нашој најстаријој ХЕ на Дрини донела додатних 30 мегавата снаге.

P. E.

Машина на коју се рачуна

На багеру који наизменично производи угаљ и јаловину биће замењен озубљени венцац, што се ради једном у 20 година. Посао се реализује у априлу да би ова машина у јеку ремонтне сезоне могла на себе да преузме главни терет производње

је реч о елементима који се због трења најбрже и највише хабају. Највећи посао у оквиру ремонта „глодара 4“ ове године је замена озубљеног венца и зато је планирано да радови трају 40 дана. Реч је о захвату везаном за статистику багера, а то захтева време и додатну опрему којом се справа обезбеђује.

– Од првог дана ремонта прате нас неповољни временски услови. Багер је заустављен 31. марта. На путу до ремонтног плаца, на Првом јаловинском систему је опран, али смо због расквашеног и блатњавог терена морали два пута да га довозимо на плац. Одужила

се и предаја машине извођачу радова – „Металу“, јер је због замене озубљеног венца плац морао да буде толико раван да одступање не буде веће од десет милиметара. То је тешко постићи и у летњим условима, а нарочито по блату, па је након договора са „Металом“ ниво одступања подигнут на 15 милиметара. Плац се расквасио и морали смо да га поправљамо и насипамо додатним количинама камена – упознао нас је Петровић са изазовима које је им је донело променљиво априлско време и изненадни снег.

Незадовољан због неповољних услова за почетак

озбиљних ремонтних радова био је и Дејан Ђокић, руководиоца радилишта из „Метала“. Како је рекао, због радова на санацији плаца присуство бројних тешких машина отежава и одлаже ослањање багера на штицне и пролонгира почетак неких послова. Ипак, ангажовано је довољно запослених из „Метала“ и очекује се да екипа успешно реализује посао замене озубљеног венца новим, за који је потребно десетак дана рада на терену. Биће и варилачких радова и сечење метала.

Да се замена озубљеног венца на роторном багеру ради

Ремонтна сезона на ПК „Тамнава-Западно поље“ почела је ремонтом роторног багера „глодар 4“. Због двоструке улоге коју овај багер има – наизменично радећи у производњи угља и јаловине, његов ремонт се сваке године издваја од остале рударске механизације.

Према речима Жељка Петровића, помоћника управника копа, током инвестиционе оправке на роторним багерима незаобилазни су послови на радном месту и транспорту јер

„Глодар 4“ први на сређивању

Инвестиционе оправке на машинама са угљених система почеће на оба тамнавска копа око 10. маја.

– Осим „глодара 4“ стаће сви наши угљени багери, а планирано је да радови у Дробилани трају три недеље. Рок од месец дана предвиђен је за завршетак ремонта на угљу, а „глодар 4“ биће спреман да одмах по окончању ремонта у Дробилани почне да производи угаљ. До тада ће откопавати јаловину и чистиће источни део лежишта – рекао је Жељко Петровић.

■ Стефан Ђорђевић

једном у 20 година сазнали смо од Милоша Мештеровића, инжењера са „Западног поља“ задуженог за надзор машинских радова у ремонту „глодара 4“. Како нам је рекао, уз радове на транспорту предвиђено је задизање горње градње багера, његово постављање и осигурање у положај мировања помоћу штицни. Контрола кугли,

стаза и кавеза великог куглбана и отклањање недостатака такође је на списку задатака. Редуктор траке 2 биће сервисан у „Металу“, а на радном тачку замењена половина прагова на венцу, док ће друга половина бити санирана. Приликом контроле утврђено је да је потребно заменити погонски бубањ траке 2 и оба погона на њему.

За организацију рада на плацу, поставку машина и скела задужен је Стефан Ђорђевић, рударски инжењер-приправник коме је ово први ремонт.

– Лоши временски услови много су нам отежали радове на припреми плаца. Скеле смо постављали по снегу и киши, а за постављање штицни чекали смо дизалицу – рекао је Ђорђевић и истакао да је подршка машина „Помоћне механизације“ велика.

Реконструкције на систему почеле су још приликом транспорта „глодара 4“ и његовим преласком преко старог транспортера У2 који се пружао правцем север–југ. Запослени

су припремили транспортер и заокренули једну страницу. То омогућава да у наредном периоду „глодар 5“ производи угаљ на том транспортеру.

М. Димитријевић

■ Кадровске промене у РБ „Колубара“

Нови директори „Копова“ и „Метала“

На место директора Организационе целине „Површински копови“ у РБ „Колубара“ именован је Раде Милинковић, дипломирани рударски инжењер.

Милинковић је завршио Рударско-геолошки факултет. Радни однос у РБ „Колубара“ засновао је 1987. године на површинском копу Поље „Д“. После приправничког стажа је радио као рударски инжењер у оперативи и припремним радовима, шеф смене и шеф система. Од 1998. године је био најпре помоћник управника рударских радова откопа Поље „Д“, а потом и управник копа.

Од 2000. до 2002. године Милинковић је био руководилац одељења у Сектору за стручне послове „Површинских копова“. Од јануара 2002. године до јуна 2004. био је управник на Пољу „Д“, а након тога управник на Пољу „Б“ до краја 2012. године.

Технички руководилац Поља „Б“ је био до средине 2013. године, када је именован за директора копа и на овој позицији је био до 2017. године.

Од 2017. године до сада је обављао послове координатора

за реализацију инвестиционих планова и унапређења производње.

Нови директор Организационе целине „Метал“ у РБ „Колубара“ је Владимир Симић, дипломирани машински инжењер.

Симић је дипломирао на Машинском факултету у Београду 1995. године, на смеру за механизацију. Након дипломирања, непуне две године је радио као професор у Техничкој школи „Колубара“ у Лазаревцу.

У РБ „Колубара“ прелази 1997. године, када почиње да ради као приправник на месту главног планера у „Колубара-Металу“.

У Погону за ремонт, РЈ Електромашински ремонт на терену, од 2000. године обављао је разне послове, од машинског инжењера за багере, шефа радионице за ремонт рударске опреме на терену. Од 2006. године је обављао послове извршног директора, а од 2015. године управника овог дела Погона за ремонт.

На месту техничког директора Погона за ремонт је био од 1. марта ове године до сада.

Р. К.

Формиран Центар за инвестиције у РБ „Колубара“

Због повећаног обима инвестиција претходних година и планова инвестиција за наредне године урађена је измена систематизације у Огранку РБ „Колубара“ и формиран је Центар за инвестиције, развој и унапређење производње у Дирекцији огранка. Радом новформираног Центра за инвестиције, развој и унапређење производње са централизованим управљањем и организацијом посла постојећи послови обављаће се ефикасније и услови за рад биће оптималнији.

Драган Максимовић, дипломирани машински инжењер, именован је за директора Центра за инвестиције, развој и унапређење производње. Максимовић је дипломирао на Машинском факултету Универзитета у Београду 1990. године. Након студија каријеру је започео у тадашњем РЕИК-у „Колубара“, на Површинском копу Поље „Д“. Првих пет година радио је као машински инжењер на пословима одржавања рударске опреме на коповима. Након тога је прешао у „Колубара-Метал“ где је радио као руководилац превентивног одржавања ПК „Тамнава-Западно поље“. Од 2000. до 2005. године био је управник производње у „Металу“ и управник машинског одржавања

на Пољу „Д“. Од 2005. године до јуна 2022. године био је технички директор и заменик директора „Метала“. Од јуна прошле године до сада је обављао дужности директора „Метала“.

Јагош Лончар, дипломирани електроинжењер, именован је за помоћника директора Центра за инвестиције, развој и унапређење производње. Лончар је дипломирао на Електротехничком факултету 1995. године и након дипломирања, радио је као професор у Средњој школи у Лајковцу до 1997. године. У РБ „Колубара“ је почео да ради 1997. године на копу „Тамнава-Западно поље“. На овом угљенокопу најпре је обављао послове електроинжењера оперативе и БТО система. Од 2003. до 2005. године био је помоћник управника електроодржавања, а од 2005. до 2013. године управник електроодржавања ПК „Тамнава-Западно поље“.

У марту 2013. године Лончар прелази у Сектор инвестиција „Површинских копова“ на радно место заменика руководиоца и на овој позицији је био до јуна 2022. године. Од јуна прошле године до сада је обављао послове руководиоца Сектора инвестиција „Површинских копова“.

Р. К.

Око рударских машина као у кошници

На „глодару 10“ замењен радни точак. Постављен мост изнад пута кроз коридор. Осим запослених на копу, највише послова обавили радници „Метала“

На Површинском копу „Радљево“ приводи се крају велика инвестициона оправка, која обухвата бројне машинске, електро, рударске и вулканизерске послове на рударској механизацији и опреми и реконструкцију система. Оправка има велики значај за даљи развој овог копа.

Наша екипа ангажоване раднике посетила је крајем марта, у жеку радова. Већ док смо се приближавали лежишту копа, стрим и расквашеним путем, уочили смо бројне рударске машине на разним позицијама, око којих је врвело као у кошници.

■ Велики ремонт „глодара 10“

О ремонтним радовима који су у том моменту били у току, али и о онима који су тек планирани, разговарали смо са Иваном Грујићем, управником машинског одржавања.

– Најважнији и највећи посао у овогодишњем ремонту је замена комплетног радног точка на „глодару 10“. Од 2019. године, када је багер стигао на овај коп, веће оправке на њему нису рађене, тако да је значај овакве

интервенције очигледан. Радни точак, као и готово сви резервни делови на време су израђени и репарирани у погонима „Метала“ – рекао је Грујић.

Он је додао да су обављени бројни и обимни послови.

– Мењали смо осовину радног точка, лежајеве, сливник, редуктор радног точка, који је репарирао „Метал“. Урађени су и обимни послови везани за гусенице транспорта и њихов погон, замењени су клизни лежајеви на малим и великим колицима, замењени точкови на колицима, клизни лежајеви на погонским и затезним точковима, а урађена је и регенерација папуча, што је редовна операција у овим захватима. Такође, урадили смо репарацију два редуктора погона транспорта и замену ужади дизања траке 2 – рекао је Грујић.

Запослени у машинској служби били су задужени да демонтирају покретна колица са ламелама, која су затим послата на репарацију. Радило се и на репарацији редуктора погона трака, док се на бубњевима раде уобичајени послови на замени гуменог плашта, лежајева. За крај инвестиционе оправке планирани су послови на вулканизацији, биће постављене транспортне траке и урађени спојеви, да би се затворили транспорттери.

– На ремонтном плацу налази се и самоходни претоварни уређај, бандваген, на коме имамо углавном редовне операције. Задигнута је доња градња, мењају се папуче, колица, док је редуктор транспорта демонтиран и послат на ревитализацију, као и редуктор кружног кретања. Заменили смо

три бубња на траци 1 и траци 2, као и затезни бубањ на траци 2 – објаснио је Грујић.

■ „Метал“ главни савезник

Говорећи о пословима на „одлагачу 1“, који је средином марта пребачен са „Тамнава-Западног поља“ на ПК „Радљево“, Грујић каже да се, према плану, и на њему раде сви уобичајени и неопходни сервис и интервенције.

У тренутку наше посете радило се на редуктору транспорта, замени клизних

Реконструкција система

Слађан Матијашевић, сменски рударски пословођа, каже да су се радови одвијали добром динамиком од самог почетка оправке, 22. фебруара. Посла је много, али радници су спремни на све изазове како би квалитетно и у року, до краја априла, оправка била завршена. – Након заокружене инвестиционе оправке и пуштања система у рад, бандваген ће заједно са „глодаром 10“ радити на етажи, док ће „одлагач 1“ бити укључен на одлагалишну траку. Пре ове реконструкције система имали смо проблем са унутрашњим одлагалиштем које није имало одговарајући смештајни капацитет, па се сад надамо да ћемо на новом одлагалишту имати боље услове – рекао је Матијашевић и истакао да је добра погонска спремност основне рударске механизације најважнија за остваривање добрих производних резултата. Када је механизација исправна, а радници посвећени послу, онда је и достизање циљева извесно.

Иван Грујић

Мирослав Мијајловић, Владан Мирковић и Горан Радовановић

Слађан Матијашевић

лежајева на погонским точковима, замени бубњева, контроли ужади дизања радног моста.

– Уз ове послове, радници „Метала“ већ неко време ангажовани су на комплетирању погонске станице Б-23, а одскоро и на пресељењу, ревитализацији и склапању клизног воза из Барошевца. „Метал“ максимално настоји да испуни све наше захтеве и без њихове помоћи не бисмо могли да остваримо циљеве – истакао је Грујић.

Најобимнији и најзахтевнији радови током ремонта су машински, али и у сектору електроодржавања запослени улажу максимум напора и вредно раде на поправци рударских машина и опреме.

У појединости електропослова који се изводе током овогодишње инвестиционе оправке упутили су нас Владан Мирковић, управник електрослужбе, Горан Радовановић, помоћник електроуправника, и Мирослав Мијајловић, електропословођа.

– Од електрорадова на багеру, бандвагену и одлагачу радимо стандардни ремонт који подразумева детаљну контролу, сервисирање и замену електроопреме. Свим машинским

захватима који су ове године били веома обимни, претходили су електропослови, што подразумева да најпре мора да се искључи напон, раскаче и скину мотори, лежајеви и остали електроуређаји и обезбеди напајање рударским машинама с друге стране, такозвано страно напајање – рекао је Мирковић.

Као и остали, и електрослужба је имала бројне послове везане за реконструкцију система, јер се ради на додавању још једног везног транспортера, као и пребацивању погонских станица на нове локације.

– Самим тим аутоматски се мења и траса каблова, па је наш задатак да испратимо рад машинске и рударске службе, поставимо све високонапонске и нисконапонске каблове дуж система, пребацимо опрему на другу локацију, и омогућимо напајање тих објеката струјом – објаснио је Мирковић.

Према речима Горана Радовановића, „глодар 10“ има добру електроопрему, па су на њему ремонтни радови углавном сервисног карактера.

– Багер је ревитализован стигао са Поља „Д“, са уграђеном модерном технологијом,

односно системом за фреквентну регулацију и АББ-овом опремом, тако да на њему немамо већих оштећења и проблема с моторима. Фреквентне регулаторе одржавају електроничари радионице за електронику са Старе монтаже. Пошто је ово коп у развоју ми још немамо своје службе, радионице и магацине резервних делова, па је за превентивно одржавање енергетике задужена радионица са „Тамнава-Западног поља“, док запослени у „Металовом“ Централном ремонту обезбеђују и ревитализују све неопходне делове. Са свима имамо веома добру сарадњу и не бисмо могли да функционишемо без њих – нагласио је Радовановић.

Када је реч о организацији посла, Мирослав Мијајловић каже да се све постиже уз повећан напор запослених, јер стижу нове рударске машине.

– Недостатак одређеног броја радника на систему решавамо прерасподелом запослених. Зато треба да се настави са пријемом младог кадра, јер је потребно време да се формира радник на кога се можете ослонити – нагласио је Мијајловић.

Т. Симић

Постављен мост изнад пута

Велики посао током инвестиционе оправке обављен је 18. априла, када је постављен мост изнад пута кроз коридор, преко кога ће ићи трака. На овом послу ангажоване су екипе „Грађевинара“, а њихов задатак био је да ископају темељ и поставе стопе. Све остале послове, ревитализацију и подизање конструкције извели су запослени погона „Монтажа“.

Комплексан захват подизања конструкције моста, изведен је тако што је мост (тежине око 50 тона и дужине око 40 метара), донесен са четири цевополагача, а затим је помоћу три дизалице подигнут на бетонску конструкцију. Наредних дана очекује се постављање траке, након чега ће систем кренути са радом. Дужина овог везног транспортера је 480 метара. Он ће преко моста повезивати погонске станице Б23 и У3, и остаће стално на овој позицији, док ће се одлагалишна, везна и етажна трака померати.

Велико спремање

Ове године и на „глодару 2“ и на „глодару 1“ биће замењен радни точак

Април на Пољу „Г“ протиче у припремама за велику инвестициону оправку на угљеном систему и у Постројењу за припрему угља. Радојица Радојичић, директор погона, каже да ће оправка трајати 25 дана, од 10. маја до 4. јуна. Планирано је да једна технолошка линија на Дробилани буде оспособљена раније, како би застој у испоруци угља обреновачким термоелектранама био краћи.

– Постројење за припрему угља биће у потпуном застоју 20 дана. После тога почињу да раде „глодар 4“ са „Тамнава-Западног поља“ и линија новог узимања на Дробилани. Ове године ремонт на угљеном систему Поља „Г“ је доста захтевнији јер ће се мењати радни точак на „глодару 2“, као и куглбан који је замењен 2020. године. Како је реч о великим пословима, овај багер 45 дана неће радити, а у том периоду урадићемо све остале планиране послове на БТД систему, као и делимичну реконструкцију транспортера – објашњава Радојичић.

Ремонт су обухваћене и многобројне вулканизације оштећених трака, а у Постројењу за припрему угља неки транспортери биће раније оспособљени како би инвестициона оправка текла по плану.

– На Дробилани планирамо класичне ремонтне активности, у оквиру којих су

обимнији послови: замена редуктора копања на депонијској машини, радови на бункерима, транспортерима, екстраторима, као и уклањање свих уочених недостатака на опреми – истакао је Радојичић, додајући да се одређени ремонтни послови обављају пре и после трајања инвестиционе оправке са циљем да се радници и механизација боље расподеле и да се застоји скрате.

Рад система на угљенокопу одвија се без већих застоја.

– На угљеном систему „глодар 2“ радио је на висинској страни транспортера Е4 и откопавао је висинске блокове. У застоју је био само током пребацивања прослојака због квалитета угља који је био потребан за Постројење за припрему угља. Током марта багер је прешао на дубинску страну транспортера Е4 где имамо више прослојака, па је доста времена изгубио на пребацивању међуслојне јаловине – објаснио је техничке детаље процеса рада Радојичић.

На Првом БТО систему у претходном периоду „глодар 1“ радио је наизменично на дубинској и висинској страни на транспортеру Е2. Како би се радили висински и дубински блокови, технологија је усклађивана тако да се етажни транспортер померао код погонске станице, а одлагалишни продужавао код повратне станице.

– На овом систему нисмо имали непланираних застоја, осим током извођења технолошких операција померања и продужавања транспортера. Радови на ремонту „глодара 1“ планирани су након завршетка ремонта на „глодару 2“, почетком јула – најавио је Радојичић, наглашавајући да ће ремонтни послови и на овој машини бити обимни, пошто и овај багер очекује замена радног точка.

Како наш саговорник наводи, највише изазова у раду било је на Другом БТО систему. „Глодар 4“, придошли багер са некадашњег Поља „Д“, у претходном периоду је радио на источној страни на санацији источне косине Поља „Г“, у зони клизишта, тако што је копао на висинској страни на првој етажи на транспортеру Е1 који се углавном продужавао.

– Средином јануара на овом багеру имали смо дужи непланирани застој када смо морали да заменимо велики аксиални лежај, односно куглбан. Такође, урађене су и неке поправке што ће растеретити инвестициону оправку која је на њему планирана у октобру. Првих дана марта „глодар 4“ наставио је да ради у висинским блоковима, што је утицало и на производне резултате – наводи Радојичић подсећајући да багер и даље ради у отежаним условима јер источна косина копа садржи шљункове који имају велику акумулацију воде, а за ову машину је потребна изразито сува радна средина.

М. Павловић

За сваку тону угља

Око 40.000 тона висококалоричног лигнита откопа се месечно дисконтинуалном методом на Пољу „Г“. Овај начин копања омогућава да се дође до заосталих и неприступачних количина угља и примењује се од децембра 2022. године. Производња се одвија према плану. Откопани лигнит одлаже се на депонији Дробилане где се булдожерима припрема за даље коришћење – копање депонијском машином. Овај угљак је од великог значаја због свог квалитета, а откопане количине су добродошле.

Спона која је недостајала

Боља координација људи и опреме. По један сменски инжењер у сваком моменту биће задужен за дежурства у редовним и реаговање у ванредним ситуацијама

Све службе заштите од пожара у Рударском басену „Колубара“ обједињене су и њихов рад надзире главни инжењер Сектора за заштиту од пожара. Међутим, досадашња пракса показала је да су у овом сектору неопходна стручна лица са знањима из области заштите од пожара која би радила у сменама. На тај начин могу 24 сата да прате ситуацију на терену и распоређују људе и опрему према потреби.

Да би се створили оптималнији услови за рад, руководилац Сектора БЗР и ЗОП у Рударском басену „Колубара“, мр Анђелко Јанковић каже да је прошле године у систематизацију послова РБ „Колубара“ унето ново радно место – сменски инжењер ЗОП-а.

– Почетком децембра 2022. године на ово место распоређено је пет извршилаца – сменских инжењера, што је омогућило да у овој области стручњаци буду на располагању 24 сата. Они прате ситуацију на терену и одговорни су да први сигнализирају и активирају противпожарну заштиту користећи све расположиве ресурсе у виду људства и технике. Систем ЗОП-а у „Колубари“ је огроман и зато је ова оптимизација послова била потребна – објаснио је Јанковић.

На радно место сменског инжењера у Сектору заштите од пожара распоређени

Око 1.000 интервенција годишње

Ватрогасци су прошле године имали готово 1.000 интервенција на терену и исто толико дежурстава приликом ремонтних и инвестиционих радова. Највише је било малих, почетних пожара, који чине до 98 одсто свих случајева, затим неколико средњих пожара, а са великим последицама био је пожар на „одлагачу 4“ на „Тамнава-Западном пољу“. Према годишњем извештају о раду ЗОП-а, у 57 одсто пожара, узрок су били ваљци ролни. Затим следе технолошки пожари – они које су проузроковале упале угљене прашине и електрокварови.

■ Детал са техничко-показне вежбе

су: Милош Бојић, Весна Петровић, Иван Митић, Новак Оташевић и Душан Грчић, инжењери који имају више од десет година искуства на пословима заштите од пожара. О задужењима која имају разговарали смо са Милошем Бојићем.

– Сменски инжењер на почетку смене прима податке са три позиције: Рудовци, „Тамнава“, „Прерада“, затим организује све послове на којима су ангажовани ватрогасци источних и западних копова и „Прераде“ и у складу с приоритетима прерасподељује послове и запослене. Осим репресивне, важна је и превентивна улога. Заштита од пожара је интегративни део технологије експлоатације угља и важан је део тог процеса. Наше активности нису усмерене само на гашење пожара и реаговање у ванредним ситуацијама. Највећи сегмент посла заправо је обавеза да дежурамо приликом инвестиционих оправки, која је и законом прописана. У овом моменту на коповима је у току неколико ремонта, а ниједан од њих не може да се обавља без присуства ватрогасаца. Обавеза сменских инжењера је да обиђу сва та места, а то није увек једноставно, иако имамо на располагању једно возило. Ватрогасци су често ангажовани и на пословима као што су одгушења бункера или пресипних места, прање трака, прскање трасе багера приликом промене трасе и многи други. Задатак сменских инжењера је и да обаве обавезне процедуре уколико дође до теже или колективне повреде на раду – набраја Бојић.

Током протекла три-четири месеца служба је појачана ватрогасцима и возачима. Млади кадар се обучава два пута недељно и тако полако уводи у послове.

Крајем марта на „одлагачу 4“ на „Тамнава-Западном пољу“ одржана је техничко-показна вежба, усмерена на гашење почетног пожара на траци 2 одлагача. Вежбу су организовали референти, командир и руководилац Службе ЗОП-а „Копова“, а на гашењу пожара били су ангажовани ватрогасци из Ватрогасне јединице „Тамнава“. Била су укључена три возила, једно командно и две комбиноване цистерне. Вежба је замишљена тако да гашење почну запослени на „четворци“. Након што је обавештена ватрогасна јединица, укључила су се и два возила, са по два млаза. Оцењено је да је вежба изведена успешно.

М. Радосављевић

Бројни пунктови

Службе ЗОП-а у „РБ Колубара“ обавља своју делатност на више од 600 квадратних километара, а осим објеката штити се и шума која заузима готово 1.000 хектара. Ватрогасци су дужни и да се одазову на позив Територијалне јединице за помоћ. Од једног краја „Колубаре“ до другог путује се и до сат времена. Због тога су ватрогасци равномерно распоређени на девет пунктова – у Рудовцима, „Преради“ и на „Тамнави“, а још шест пунктова налази се на Волујку, у Медошевцу, „Помоћној механизацији“, „Металу“, у Вреоцима и Радљеву.

Багери „корачају“ и по априлском снегу

Након спајања копова источног дела Рударског басена „Колубара“ систем ЕШ-ева чини десет багера дреглајна и „марион 5“

У послове на измештању трафостанице „Зеоке 7“ и водовода, који ће омогућити стабилизацију јужне завршне косине на Пољу „Е“, почетком априла укључио се и „марион 5“. Ова машина, на којој је надавно завршен сервис, тако се придружила систему од десет багера дреглајна, колико након обједињавања копова источног дела Рударског басена „Колубара“ сада чини систем ЕШ-ева Поља „Е“.

Водећи нас кроз снег који је све изненадио почетком пролећа, Милан Ђорђевић, шеф поменутог система, рекао је да је свака помоћ у машинама добродошла.

– Ангажовање „мариона 5“ на рашчишћавању терена омогућава нам да ЕШ-еве преусмеримо на друге послове,

■ Милан Ђорђевић

првенствено да поспешују производњу угља скидањем јаловинских маса испред „глодара“, али и да помажу регулацију подземних и површинских вода на копу – каже Ђорђевић.

Систем ЕШ-ева формиран је осамдесетих година на Пољу „Д“, а до тада су дреглајни радили при додељеном систему. Он има своју машинску, електро и рударску службу. Овај тип багера захтева потпуно другачији режим рада и опслуживања и доста се разликује од роторних,

код којих фактички нема прекида у откопавању и транспорту материјала путем трачних транспортера. За разлику од њих, дреглајни прво откопавају, па затим материјал транспортују кашиком с једне на другу тачку.

– ЕШ-еви иду уз помоћ папуча, док је код роторних багера механизам кретања решен уз помоћ гусеница. У систему имамо три типа овог багера, који се разликују по кубикажи захвата кашике и дужини стреле. Тако имамо три „петице“ које захватају пет кубних метара, пет „шестица“ и две „десетке“, које својом величином, кашиком од десет кубних метара и стрелом од 70 метара стају раме уз раме са „глодарима“. Дреглајн има могућност да „наступа и одступа“, али његова највећа предност је то што му је радијус окретања око осе 360 степени. Зато је један од његових најбитнијих послова чишћење повлате угља. Ту смо доста ангажовани, а то је и један од најстреснијих послова, јер се увек жури – рекао нам је Ђорђевић уз опаску да су се ЕШ-еви некада користили за директно товарење угља у вагоне, па су управо они отварали прва поља – „А“ и „Б“.

Сада донекле раде и на изради траса за багере и транспортере, праве рампе и водосабирнике.

Наш саговорник је напоменуо да су све машине прилично старе, али да и даље раде 24 часа. Раштркане су по копу, а Поље „Е“ и те како има велику површину. Зато је превоз до објеката отежан. Ипак, већ дужи низ година, највећи проблем је недостатак радника.

Дане Јанковић, главни пословођа система, наглашава да је велики успех то што се сви планирани послови постижу са тренутним бројем радника. Није у питању само одлазак у пензију старих мајстора и багериста, већ и чињеница да је због специфичности руковања овим машинама, неопходна и нешто дужа обука.

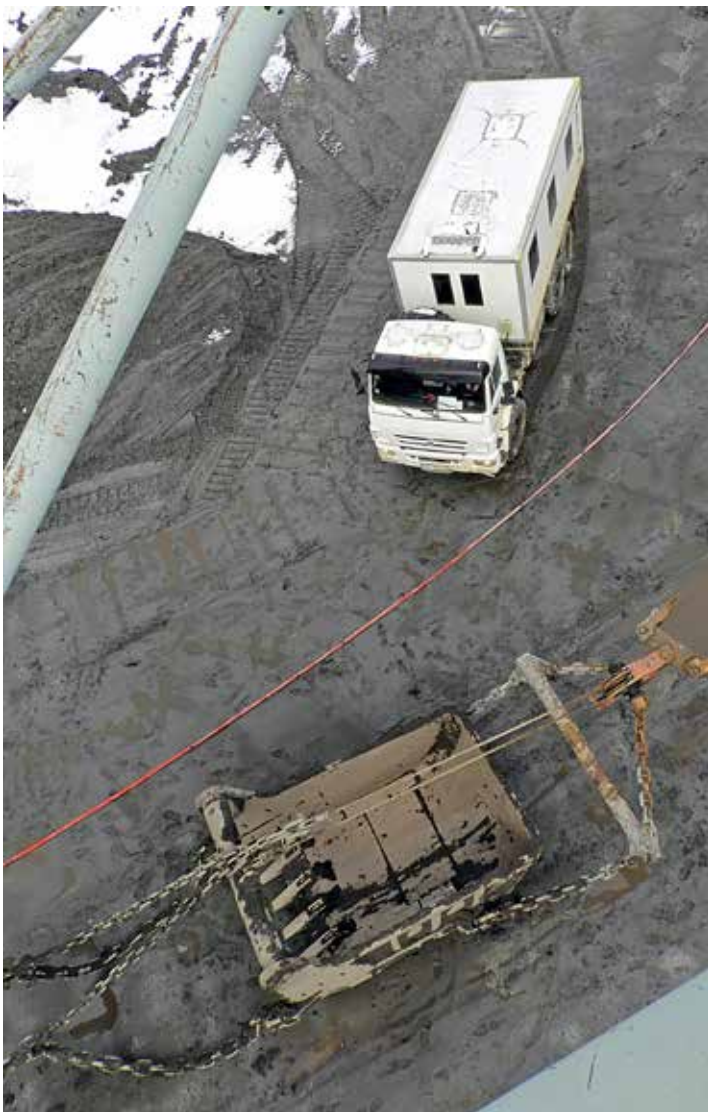
– Систем организације посла је такав да сваког дана од управника копа добијам инструкције о технологији рада машина. Некада мењамо позицију, некада смо стационирани и дужи временски период. Као и за све друге машине, транспорти су захтевни, нарочито за „десетке“ које, с обзиром на то да теже око 700 тона, траже савршене трасе. Њихов учинак је велики, али можда су најпрактичније „шестице“ које су веома брзе и способне. Радимо најефикасније што се може, решавајући текуће проблеме у ходу – рекао нам је Јанковић.

Радосав Гавриловић, машински пословођа, такође је поменуо мањак радника, нарочито машинске струке.

– Млади најпре морају добро да се обуче да прво чувају себе и друге, а затим и како да добро обављају посао. Не треба заборавити да су овде сви машински делови тешки, па је неопходна додатна опрезност. Помажемо једни другима, сналазимо се, јер не можемо све да оставимо машинским радионицама које такође кубуре с људством – тврди Гавриловић.

■ Владан Савић

На систему су нам рекли и то да сваки ЕШ има своје „бубице“, специфичности које су везане само за њега, баш као и код људи. То је потврдио и багериста „велике 11“, машине која је најмлађа на овом систему. Испред кабине сијасет чизама. Домаћини су нас замолили да се и ми изујемо. Очигледно да нам је овај дан припремио још изненађења јер смо право са коповске блатне ледине ступили на веома чист итисон. Без обзира на величину ове машине, нисмо очекивали ни такву кабину, пространу, уредну, светлу, уоквирену дрвеним гредама. Збиља, за коповске услове, више него пристојно место за рад.

Владан Савић је 16 година багериста. Најпре нас је упознао са својим багером. Каже да је ЕШ-11 тип 10.70, што значи да кашика захвата десет кубика, 70 метара је дужина стреле, тежина 634 тоне. Руске је производње, монтиран 1988. године. Пун истинског поноса, посебно је истакао чињеницу да у кашику (без зуба) ове грдосије може да стане „газ“. Још нам је испричао да за ЕШ-10, истоветан овоме, важи анегдота да је малтене нов дошао из Македоније – био је стационаран у близини Скопља, па када крене, цео град погаси. Отуда су га брже-боље послали у „Колубару“.

– ЕШ-еви су познати као „корачајући“ багери, управља се путем ручних и ножних команди. Зато и имамо итисон, јер би свака наслага блата утицала на управљање машином. А и зашто да не радимо у чистом простору, пола живота проведемо овде. Одржава се како багер, тако и постројење. Свој посао веома волим, долазим без оптерећења. Не представља ми проблем, иако има много ствари о којима мора да се води рачуна – велика стрела, захват, истовар. Кабл је посебна ставка, тренутно имамо километар и по, да не рачунамо довод. Код нас се каблови ручно вуку уколико долази до промене напајања, што није нимало лако – јасан је Савић.

Он напомиње да су добра концентрација и додатна опрезност неопходни, јер фактички раде у радијусу са „седмицом“, испред које већ извесно време откопавају муљ и чисте повлату.

Упознали смо и Јована Калуђеровића, багеристу задуженог тог дана за регулацију каблова који су сметали Петом систему због мерења њиховог транспортера. Као и његов старији колега, прошао је коповски пут од помоћног радника, па помоћника багеристе, чак седам година до овог радног места.

– Поштујем старије колеге, јер су искуснији и желим што више да научим. Али потребно је да човек сам буквално уђе у ватру, да испече занат. Јер све је добро када је багериста ту док си помоћник, али када останеш сам, то изискује комплетну посвећеност – истакао је Калуђеровић.

Он објашњава да багериста мора да прати трасу, процуњује терен и, пошто око ЕШ-а увек има и људи и машина, води рачуна о њиховој безбедности.

– Неопходно је да будеш осам сати концентрисан, нема опуштања, јер ситуације морају да се предвиде. Багеристи организују и где ће да се одлаже материјал и воде рачуна да не пада на неки кабл. Машине су старе, па смо веома пажљиви. Потребно је да јој познајеш и ћуд, јер није сваки ЕШ исти, разликују се команде и сваки другачије иде у транспорт. Дobar багериста мора одлично да познаје само постројење багера, јер када дође до квара, он препознаје о чему се ради и која служба за одржавање је надлежна за поправку – нагласио је Калуђеровић.

Д. Весковић

Миланова преслава

Док смо се возили превозом за раднике и посматрали априлски снег, сетили смо се поплава 2014. године.

На нашу причу, са смешком се надовезао један бравар, за кога смо касније сазнали да се зове Милан. Испричао нам је да је тог дана преслављао. Пуна кућа гостију. Када је дошло вече, све околу је било под водом и гости су остали ни мање ни више него пет дана. Како нам је рекао, за храну је било лако, али за воду су морали да се довијају.

Питали смо се да ли би Стеван Сремац написао реч-две и о овој преслави, много дужој од оне чувене Ивкове славе.

Мукотрпним радом до угља

У погону не сме да буде застоја, ради се по сменама, викендом и празницима.

Тежак посао захтева максималну присебност и одговорност запослених

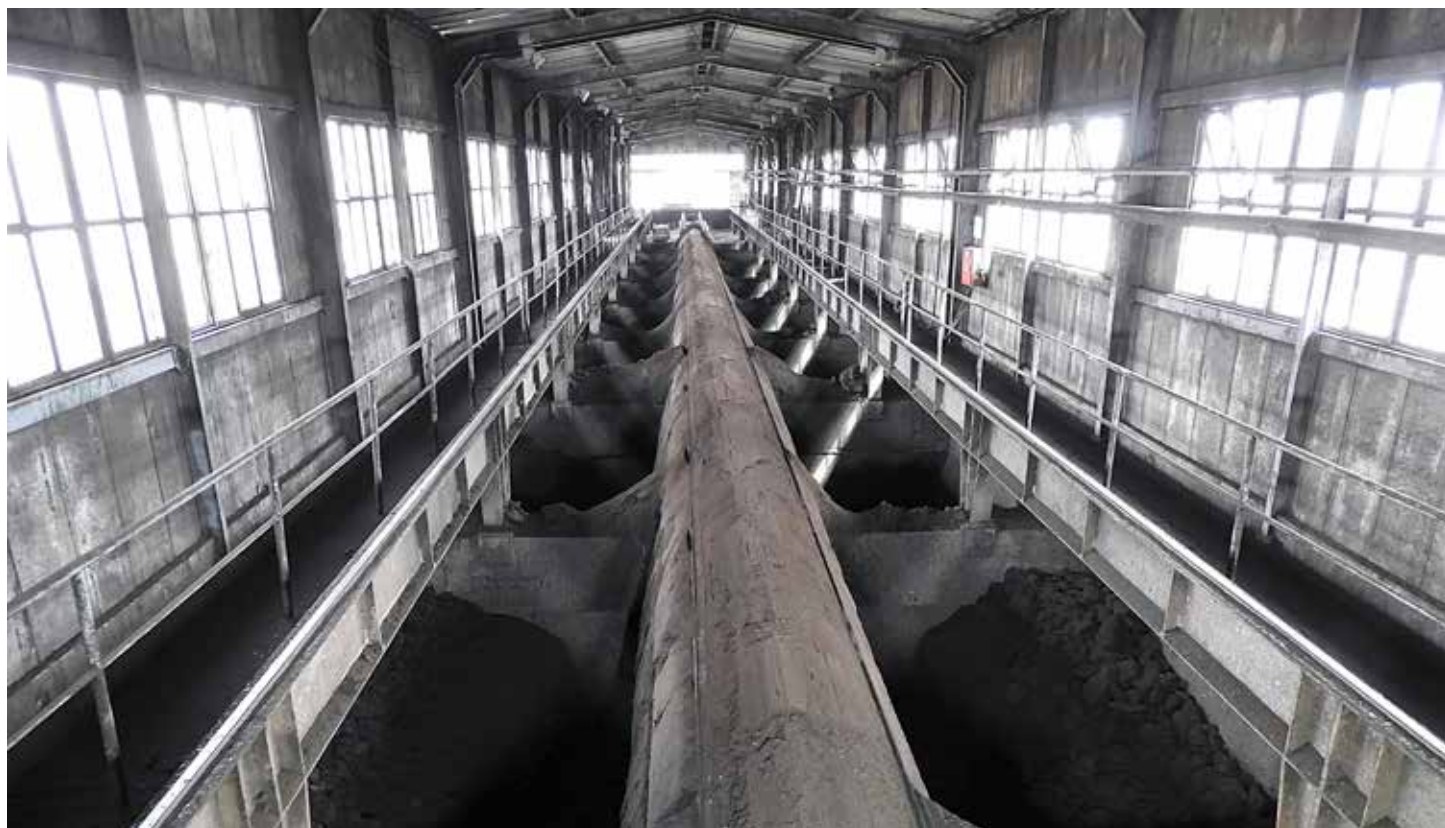
И. Васиљевић, Г. Стојановић, С. Гајић,
Н. Јовановић, Н. Ранковић и Б. Веселиновић

Погон за допрему угља Суве сепарације један је од погона „Прераде“ у коме су услови рада међу најтежим у „Колубари“. Због тога запослени у овом погону имају бенефицирани радни стаж и за њих су обавезни периодични здравствени прегледи.

Дочекао нас је Ненад Ранковић, надзорник допреме угља, који нас је до последњег спрата, на коме се погон налази, повео бетонским степеништем прекривеним слојем ситне угљене прашине. Приметили смо да сваки наш корак, колико год пажљиво газили, диже облачић прашине. Док нам објашњава технолошки процес, домаћин нас упозорава да се крећемо опрезно.

– Погон за допрему угља, у који спадају бункери и утовар угља за Мокру сепарацију, део је погона Прве и Друге фазе Суве сепарације. Овде преко трачног транспортера равни угаљ стиже са површинског копа Поље „Е“, а затим се, зависно од технолошких потреба, одређује да ли ће бити упућен на утовар у вагоне за Мокру сепарацију или у бункер. Из бункера се извлачи помоћу изгртача и класира на

угаљ одређене крупноће, а потом шаље за Термоелектрану „Никола Тесла“. Погон снабдева Сушару и Топлану, широку потрошњу, а у зависности од потреба и Термоелектрану „Колубара“ у Великим Црљенима. Погон је технолошки конципиран тако да може да подмирује више потрошача појединачно – објаснио је Ранковић, који има 18 година радног стажа, од чега 10 у овом погону.

Детаљ из бучне кабине

Радни амбијент састоји се од огромне просторије, која нам изгледа као полумрачни ходник коме нема краја. Кроз њега струји ваздух, пун усковитланих угљених честица.

Тесним пролазима поред трака стигли смо до мале кабине, не веће од три квадратна метра. То је радно место Богољуба Веселиновића и Саше Гајића, руковалаца транспортера Т-100. Простор је тесан за све нас, а због буке и вибрација разговор је готово немогућ.

Зато смо одлучили да се преселимо у „просторију за људство“, једину „оазу“ мира, овде, у којој су се за ову прилику окупили остали чланови смене Б: Ненад Јовановић, предрадник, Горан Стојановић и Иван Васиљевић, руковаоци транспортера. Сменски тим чини још и Саша Анђелковић, руковалац транспортера Ц13, прве траке која долази са копа, који је током наше посете био на одмору.

– У погону не сме да буде застоја. Мој посао подразумева да непрекидно током смене детаљно контролишем погон и омогућим безбедне услове и организацију посла. Радимо по сменама, викендом и празницима. Због тешких услова рада свим радницима се рачуна бенефицирани радни стаж. С обзиром на то да сама технологија производње носи одређене ризике, неопходно су периодичне здравствене провере, на које се запослени редовно одазивају – каже

Квалитет материјала

Запослени у погону кажу да тежина посла много зависи од квалитета угља који пристиже са копа. – Доста утичу и временски услови. На пример, велике неприлике у зимском периоду стварају нам бункери, левкови, траке, који се лако замрзавају када лигнит има много примеса. Тада на чишћење иде цела смена – каже Богољуб Веселиновић, један од најiskusнијих радника.

Ранковић додајући да добри међуљудски односи који овде владају олакшавају тешку свакодневицу.

Најстарији у екипи, Богољуб Веселиновић из Петке, има са бенефицијама има 44 године радног стажа и планира до краја године да оде у заслужену пензију. Цео свој радни век провео је у овом погону, од тога 20 година у бункеру, а затим је прешао у погон за допрему угља. Каже да је рад на транспортеру Т-100 преко кога долази равни угаљ са копа сигурно једно од најтежих радних места у погону.

– Наш задатак је пријем угља са копа, односно пуњење хелија бункера. Транспортна трака је реверзибилна, што значи да може да ради и у једном и у другом правцу. Креће се дуж бункера и равномерно запуњава укупно 36 хелија, по 18 на новом и старом делу погона – објашњава Веселиновић.

Лети, температура у погону досегне и 50 степени Целзијуса. Запослени кажу да је топло и од угља и угљене прашине, а и од сунца.

На његову причу надовезује се Саша Гајић, који има 33 године стажа, од чега 16 година у овом погону.

– Правилна процена запуњености бункера је од велике важности, да не би дошло до застоја на копу. Због велике количине прашине и испарења видљивост је отежана, па често излазимо из кабине како бисмо проверили стање – истакао је Гајић, кога смо затекли у кабини из које, посматрајући кроз окно, управља траком.

Горан Стојановић је руковалац транспортне траке Ц12 а, преко које се товаре вагони за Мокру сепарацију, док је Иван Васиљевић, руковалац транспортне траке Ц12, помоћу које иде утовар на траку Т-100, односно у бункере. Млади људи, за које колеге кажу да су се доказали као вредни радници, тежину свог посла још увек носе с лакоћом.

Ненад Јовановић, предрадник на утовару угља у вагоне за Мокру сепарацију, каже да се много води рачуна о чишћењу радног простора.

– Посао захтева да будемо максимално присебни и одговорни, јер је опасност од повреда стално присутна. Екипа је мала, али сви раде посао са великом пажњом и у стању су да на прави начин сагледају сваки потенцијални ризик посла и сачувају себе, колеге и машине – објашњавају наши саговорници.

Остављамо ове вредне раднике да наставе свој мукотрпни посао и одлазимо задивљени и под јаким утиском. Колико нам је ситне угљене прашине остало на лицу и коси, тешко је проценити.

Т. Симић

■ ПК Поље „Е“

Поново у функцији трафостаница „Зеоке 7“

Трафостаница „Зеоке 7“, која напаја угљене системе површинског копа Поље „Е“, а која је била угрожена активацијом клизашта у зони рада багера „глодар 7“, поново је пуштена у рад.

Због значаја који има у систему напајања, након руча који се догодио 27. јануара одлучено је да ова трафостаница буде премештена на нову локацију, чиме је дугорочно осигурано снабдевање рударских машина неопходном електричном енергијом.

– Док је трајао поступак измештања, као привремено решење, систем су снабдевали далеководи из трафостаница „Рудовци“ и „Зеоке 3“, које су биле најближе – објаснио је Витомир Пајић, координатор планирања, ремонта и одржавања електросистема и додао да је „нова“ станица рађена по истом пројекту као претходна.

Радницима Електрослужбе Поља „Е“, који су реализовали овај обиман посао помогли су запослени „Метала“. Трафостаница је постављена на понтоне да би у било ком моменту, ако се појави потреба, могла да буде премештена. Ископани су уземљивачи, насуте је каменом, стављена је ограда, а затим су постројења премештена, повезана и станица је пуштена у рад. Цео посао трајао је око месец дана.

– Одлучено је да цео посао урадимо сопственим снагама и ресурсима којима располаже РБ Колубара, што је донело значајне уштеде. Договорено је и да још једна трафостаница „Зеоке 2“, која тренутно није адекватно искоришћена, у наредном периоду такође буде премештена на нови локацију и пуштена у рад – рекао је Пајић.

М. П.

„Колубара“ је ОСНОВНИ ПОЛИГОН

Студенти четврте године и мастер студија Рударско-геолошког факултета присуствовали су теренској настави у различитим деловима Рударског басена „Колубара“ у три наврата током протеклих месец дана. Професор др Драган Игњатовић, који већ дуго долази на копове са студентима, каже да је „Колубара“ основни полигон будућих инжењера.

У првој групи, студенти са смера Механизација најпре су посетили „Метал“, уз стручну пратњу професора др Предрага Јованчића, Стевана Ђенадића и Филипа Милетића. Кроз погоне их је водио Дејан Павловић, машински инжењер и главни технолог за машинску организацију у Погону за производњу. Како каже, воли да буде домаћин студентима.

Обишли су и Погон за ремонт, где је водио био Саша Влајић, технолог за регенерацију сударске опреме.

– Код нас могу да виде оно што не могу на другим местима, јер смо једини погон у Србији који има заокружени процес одржавања свих склопова ремонта и производње рударске опреме – објаснио је Влајић.

Занимљиво је да је посети, у улози асистента на предмету Машински елементи, учествовао Филип Милетић, који је пре неколико година овде био као студент мастер студије.

Срели смо и Лану Косановић из Загреб, која је на теренској настави сада била први пут. Највећи утисак јој је, као и већини младих, да су машински делови рударске опреме уживо много већи и каже да тек сада има праву перцепцију о свему што је учила.

Посебну причу има и студенткиња генерације Јована Митровић. Она је упоредо са Рударско-геолошким факултетом, уписала и Машински, пошто је на другој

Студенти са смера Механизација РФФ-а у „Металу“

години на смеру Машински елементи схватила да јој се допада и машинство.

Душан Цветковић из Пожаревца каже да је све што је у „Металу“ видео оставило јак утисак на њега, да му је све ново, а иако делује да је посао тежак, апсолутно види себе у њему.

Његов колега Александар Ђуровић, из Београда, тренутно ради и живи у Трсту и упоредо студира. Упоредујући нашу фирму и фирму у којој је запослен у Трсту, каже да су они ипак мало испред нас у погледу машина које се користе. Студент Марко Живковић из Лознице искористио је теренску наставу да ради на свом мастер раду, те је током посете завршио експериментални део рада.

Предраг Радуловић из Лазаревца, на неки начин је био домаћин својим колегама, пошто његов отац ради у „Металу“, на такзваном озубљењу. Мада је одрастао уз „Колубару“, каже да је током наставе ипак видео доста тога новог.

Наредне недеље у посету „Преради“, дошли су студенти и професори са смера Природно минералне сировине. Студенте и професоре је дочекао Санин Мехмедагић, руководилац Погона за оплеменењање угља.

Професор Предраг Лазивић истакао је да је за студенте тог смера најважније да обиђу Мокру сепарацију и Сушару.

– Флајснеров поступак који се овде примењује је јединствени индустријски процес који се ради у Србији, тако да овде могу да виде то што им ми предајемо – појаснио је Лазивић.

Студенткиња Сања Крстовић је први пут била у „Преради“, иако је из Лазаревца. Каже да се за смер Природно минералне сировине одлучила јер је то, на неки начин, породична традиција и везана је за „Колубару“.

Њена колегиница са смера Сузана Стефановић из Пожаревца у рударство је прешла из медицинске струке. Посебно је заинтересована за лабораторијски рад, па је тога дана имала прилику да види како изгледа лабораторија у „Преради“.

Првог петка у априлу на видиковцу „Тамнава-Западног поља“ затекли смо проф. др Драгана Игњатовића, са студентима са смера Површинска експлоатација лежишта минералних сировина. Осим „Тамнава-Западног поља“ обишли су Поље „Г“, Дробилану, депонију и диспечерски центар за управљање квалитетом угља.

М. Пауновић

На видиковцу „Тамнава-Западног поља“

Професор на копу

Професор др Драган Игњатовић већ 35 година редовно доводи студенте у Рударски басен „Колубара“, са којим Рударско-геолошки факултет има изузетно добру сарадњу. Каже да су студенти увек пуни утисака када се са теренске наставе врате у клупе.

И квалитет и гледаност

Сви филмови приказују се у првој недељи након премијере, као у великим београдским биоскопима, а на репертоару су и мање комерцијална, уметничка и европска остварења

Турнеја филмског фестивала „Слободна зона“ стиже пред лазаревачку биоскопску публику 24. априла и до 5. маја понудиће избор документарних и играних филмова који су освајали најзначајније награде или наишли на добар пријем код публике и критике важних светских фестивала. Овај бесплатни програм у Центру за културу Лазаревац део је турнеје у оквиру које се у педесетак градова и општина Србије приказују филмови са прошлогодишњег фестивала „Слободна зона“. Турнеја траје од средине марта до средине јуна.

Низ остварења почиње „Троуглом туге“, канским победником и вишеструко награђеним филмом Рубена Естлунда. Следе „Утама“, „Прековремени рад“ и „Писање ватром“. Последњи априлски филм је „Нежно“. Наслов „Љубав, немачке марке и смрт“, филмски есеј о немачкој и турској музици, биће приказан 4. маја. Турнеју у Лазаревцу затвара „Часна сестра фудбалски тренер“, филм намењен нешто млађој публици.

На редовном репертоару Центра за културу 27. априла креће „Празник рада“ с Бранком Катић. У мају стижу „Бабарога“ и „Мала сирена“. Током лета ће бити комерцијалних наслова као што су „Барби“, „Нинџа корњаче“ и „Индијана Џонс“. Очекује се да се на тераси Центра за културу поново активира летњи биоскоп. Запослени планирају Француски филмски караван, а постоји и договор о сарадњи са Фестивалом музичког документарног филма. Наставља се Ревизија ратног филма. Без обзира на бројне активности, на посету ипак утичу кабловски канали и платформе за гледање филмова и серија.

– Околности нам не иду на руку, а томе је допринела и епидемија коронавируса. Осетан је пад посећености. Људи су се ушукали јер је код куће лакше одгледати филм, али драж биоскопа је у изласку, атмосфери у сали, комуникацији с другим људима, затим мирису, светлу, музици и упућености само на филм – казала је Маринка Јовановић, организаторка

■ „Слободна зона“ од 24. априла

филмског програма Центра за културу Лазаревац.

Лазаревачки биоскоп припада Мрежи кино-приказивача Србије. Филмове обезбеђује захваљујући Филмском центру Србије и Градској општини Лазаревац, што омогућује да публика већ дан након премијере може да погледа најновије наслове. Близина престонице погодује јер се дешава да глумци дођу на приказивање.

– Нисам сигурна колико су људи из околних места упућени у филмски програм и колико им је доступан, нарочито деци, мада она долазе повремено са школом. На Фејсбуку и Инстаграму прате нас људи који знају, али проблем је доћи до оних који због обавеза овај културни аспект занемарују. Треба привући људе који не долазе често у Лазаревац на такве догађаје. Та публика недостаје, стандардну имамо. Можда су се и генерације промениле – објаснила је организаторка Јовановић, истичући да квалитетан филм свакако оставља траг на гледаоце.

Када је о публици реч, на анимирани филмове деца долазе сама или их родитељи доводе. Хорор воле они узроста од 10 до 20 година. Увек су веома гледани. Дobar домаћи филм је гаранција високе гледаности независно од рекламе и актуелних наслова.

Пут филма од наручивања преко преговарања са дистрибутером, маркетинга и техничког дела приказивања до повратне реакције може бити занимљив и организационо захтеван. Програмску шему некада треба направити тако да се током

викенда пуне и по два-три филма дневно. Запослени кажу да је публика навикла на викенд од четвртка до недеље, мада долази и осталим данима ако је филм добар.

Лазаревчани ће до јесени пробати да конкуришу за чланство у мрежи европских биоскопа „Еуропа Синема“, што доноси финансијску подршку и помоћ у дистрибуцији. Критеријум је присутност европског филма на репертоару у одређеном проценту и годишњи број посетилаца.

– И дистрибутерима и нама је важно да у првој недељи приказивања публика види најновије наслове. Међутим, без обзира на број гледалаца, излазимо у сусрет и онима који воле уметнички или документарни филм, на пример. То не смемо занемарити. Некад и свесно идемо на опцију да ће бити мање публике, али дајемо шансу квалитету – додала је Маринка Јовановић.

Филмови се повремено пуштају и у Модерној галерији, поготово ауторски и европски. Карте се не плаћају.

М. Караџић

Технички услови

Када је реч о дигитализацији, уз помоћ Филмског центра Србије и Градске општине Лазаревац од 2016. до 2022. године Центар за културу је набавио платно „silver screen“, аудио-систем 7.1, пројектор DCP и акустичка врата за салу. Очекује се да у наредном периоду стара сидишта буду замењена новим.

Рођендан песничке речи

Подстичући аматерско стваралаштво, клуб је током 50 година рада објавио око 50 књига и тако обогатио културни идентитет града

Подстакнута поривом да се вербално изрази, невелика група ентузијаста је пре 50 година у Лазаревцу оформила клуб љубитеља и стваралаца књижевности. Скромни почеци и начин да се поетски искази организују и јавно афирмишу водили су ка развијању шире делатности и томе да Књижевни клуб „Димитрије Туцовић“ данас обележава педесетогодишњицу рада. Објављујући углавном поезију, Лазаревчани су издали око 50 књига, било да је реч о заједничким или индивидуалним збиркама својих чланова. Иако се овог априла обележава пола века званичног деловања, дружења заљубљеника у књижевност, заправо, трају од краја педесетих година XX века. На оснивање је посредно утицао и лист „Гимназијалац“ јер су у њему талентовани ученици објављивали своје радове.

– У Лазаревцу је било много људи који пишу поезију, па је одлучено да се у библиотеци оснује књижевни клуб. Тог 19. априла 1973. године нашло се нас дванаесторо. Уз иницијаторку Радојку Кеџман, управницу Библиотеке, били су и Михаило Кнежевић, Александар Стефановић и други. Слободан Секулић и ја смо били међу

■ Део заједничких индивидуалних издања

најмлађима. Окупљали смо се најпре сваког другог четвртка, потом и сваког. Било је занимљиво – присећа се песник Петар Саша Мандић, председник и један од оснивача Књижевног клуба „Димитрије Туцовић“, напомињући да је у почетним фазама рада доста помагао Милан Милетић, тадашњи директор „Колубаре“.

Седамдесетих и осамдесетих година песници су често сарађивали са сродним клубовима широм земље. Приређивали су књижевне вечери и трибине, организовали песничке конкурсе и учествовали на мини-сајмовима књига. Говорили су стихове у емисијама Радио Београда. Песме су

објављиване у дневним листовима и књижевним часописима. Наступали су са Десанком Максимовић, Добрицом Ерићем, Грозаном Олујић и Миром Алечковић. Поезију су читали у фабричким халама и војним гарнизонима. Били су део обележавања годишњица Колубарске битке и свечаности поводом државних празника. Писали су и за децу. Основце су ангаžовали кроз Пионирски књижевни петак. Само за првих 15 година рада објавили су 19 наслова и појединачно или колективно наступили више од 260 пута.

Као део једног доба, удружење је наступало на смотрама радничког стваралаштва. Након тога обично су штампане пратеће књиге с радовима учесника, попут „У духу, даху и размаху“, зборника проистеклог из Сусрета другарства радника Србије 1979. године. Такође, учествовали су у манифестацији „Песничка штафета“. Стихови су били инспирисани хероизмом југословенских народа, миром, радним еланом и социјалистичком изградњом.

Клуб је до 1982. функционисао под окриљем Библиотеке „Димитрије Туцовић“, а онда се осамосталио добивши статус правног лица. Био је суоснивач Заједнице књижевних клубова Србије и плодан сарадник. Бројне награде потврђују колико су прелазили локалне оквире.

Друштво је више пута мењало име, али и локацију. Већи део постојања провели су у библиотечким просторијама. Састајали су се и у старом биоскопу, ресторану „Рудар“ и Клубу младих, као и у доњој сали хотела „Вис“. Неко време били су без просторија

■ Фото: Лична архива Петра Саше Мандића

■ Осамдесетих година у старим библиотечким просторијама

Из 555. броја листа „Колубара“, април 1985. године

Недавно обележавање Светског дана поезије

Фото: Дубравка Добријевић Божовић

и окупљали се у приватним становама. Библиотека је од 2014. године поново место њихових сусрета. Напомињу да имају одличну сарадњу са директорком Јасмином Иванковић.

„Лира жуљева“, прва заједничка збирка, објављена је 1975. године готово као пионирски подухват на нашем подручју. Као аутори у збирци наведени су и Милена Златар, Комнен Комненић, Владимир Николић, Милена Пакић, Параскева Миу, Божидар Спасојевић, Љиљана Поњавић... „Лире“ следе и „Свитац у завичају“, „У речи затечени“, „Срећно“, „Светлости сна“, „Изгубљена тишина“, „Снови и виђења“, „Трагови постојања“, „Трагом дуге“ и други зборници. Омладинско стваралаштво штампано је под насловом „Лет у сазвежђу“.

Стари Лазаревац

Дах западне културе уочи Другог светског рата у Лазаревац је донела група од педесетак Јевреја које су фашисти прогнали из Пољске и Чехословачке, а варошани им, по државној наредби, у јесен 1939. године пружили смештај. Овај догађај књижевно је обликовала Радмила Ћирић Алексић у својој „Новели за Ота“ (1982). Иако је као полазиште послужила љубавна прича инжењера из Прага и гимназијалке, та линија је дала основу реконструкцији јавног и приватног у паланци уочи Другог светског рата и током самог сукоба. Реалистичким приповедањем Радмила Ћирић Алексић је оживела атмосферу патријархалне средине, скромне кућице с два-три одељења, некалдрмансану главну улицу којом би годишње једва један аутомобил прошао, играчке у „Такову“ на којима је свирао Мија Циганин, добошара Тошу Пироманца који је читао наредбе општинских власти, прве избеглице које су 6. априла предвече стигле из Београда. Јевреје и Роме обележене тракама, детињство на обали реке која им је у бомбардовању била заклон. Ауторка је и своје кратке приче, обједињене у „Тангу сећања“, постављала на аутобиографску грађу с аутентичним личностима и збивањима и све то с јасном антиратном поруком.

Локални ликовни уметници често су дизајнирали ове књиге.

Као прегледи рада чланова, заједничке збирке иду од наговештаја до зрелих остварења. Различите су по темама, стилу, композицији, сензибилитету, домету и свему што песništvo подразумева. У њима се могу наћи стихови на румунском, македонском, албанском и другим језицима, казивани и на књижевним вечерима.

Круг честих мотива чине природа, љубав, јунаци са Колубаре и родољубље, као и детињство, слобода, универзалне дилеме људског постојања, а повремено и аутопоетичка питања. Локалпатриотизам је наглашен. Лирски су реорганизовали Шумадијску Колубару. Оживели су мирисе, боје и звуке родних села непрекидно негујући хуманистичке вредности.

На библиографском попису личних збирки чланова су „Стрмостен“ Ратомира Виденовића, „Неке воде“ Драгослава Илића, „Одласци и враћања“ Иванке Вукић, „Долина шљивоцвета“ Душана Ђокића, „Мојих шездесет“ Данице Дегент и друге песничке књиге. Иако је поезија примарна, објављивани су и путописи, афоризми, мемоари, приче и друге прозне врсте. Најбројније наслове потписују Михаило Кнежевић, Чедомир Живановић, Александар

Колубара и „Колубара“

Река Колубара је један од централних мотива поезије, посебно ноћи крај воде, јер „Колубара тече сонете и риме“, а „угаљ пева / на коковима њеним“.

Пошто је међу члановима било и још увек има (бивших) радника Рударског басена „Колубара“, писање је често инспирисано самим послом.

Теме су „злата црног сјаја“, то што „ратар и рудар земљу ти рију“, ноћне смене и багери који плоче као лађе.

Рударски басен „Колубара“ често је подржавао издавање збирки и организацију догађаја. Осамдесетих година, са редакцијом листа „Колубара“ реализовани су песнички конкурси, а поезија је објављивана и у интерним новинама.

Стефановић, Слободан Лазаревић, Момчило Пакић...

– Раније су на наша окупљања долазили професори књижевности. Одлазили смо у школе, дружили се са ученицима. Ретко кога то данас занима. Време се убрзало, техника нас „стегла“, а поетска реч тражи мир, усмереност на мисао и присност с другим. По природи сам оптимиста, али овде оптимизам не помаже. Нема младих. После 2000. године сви су одједном нестали. Не знам шта се десило. И у многим другим градовима су се клубови погасили. Људи су постали индивидуалци. Лакше им је да седе код куће и живе у виртуелном свету. Једноставно, дошла су друга времена. Шта ће бити? Нико то више не зна. Наравно, волео бих да траје. Лепо је дружити се и стварати – објаснио је Мандић.

Клуб тренутно има 15 активних чланова. Састају се сваког четвртка. Сарађују са клубовима из Чачка и Горњег Милановца. Последњих месеци одржали су више програма, попут обележавања Светског дана поезије и вечери сећања на професора Чеду Живановића.

– Једном ме је Даница Марковић, наша дугогодишња чланица, питала да ли тренутно нешто пишем. Поводом мог одричног одговора закључила је да сам срећан. Када има немире у себи, човек има потребу да са самим собом нешто расчисти. Тада ће проговорити, записати, створити... Припадам онима који воле да запишу да остане – додао је Мандић, аутор песничке књиге „Раскршћа“.

М. Караџић

Прослава

Клуб ће 50. рођендан званично прославити 27. априла у Библиотеци „Димитрије Туцовић“. Уз осврт на досадашњи рад, предвиђено је казивање поезије употпуњено драмским и музичким сегментима.

Чланови планирају да поводом јубилеја током ове године објаве зборник одабраних песама из објављених заједничких збирки.

Испоставиће се да је оркестар ученика ОШ „Војислав Вока Савић“, који је окупљао стотине младих музичара, на неки начин најавио распад Југославије

ПОСМРТНИ МАРШ пре фајронта

Бака Кена ти дође нешто попут Страдиварија или Аматија. Додуше, градитељи виолина из Кремоне много су познатији у свету од некадашње теткице основне школе у Рудовцима – образовне установе која је

од краја Другог светског рата, па све до почетка распада Југославије носила име једног од виђенијих предратних становника казамата у Сремској Митровици и Лепоглави – Моше Пијаде. Мада, никако не треба занемарити ни њено знање везано за музику. Они који су је познавали причају да је била прави виртуоз у „свирању“ данас већ помало заборављеног музичког

инструмента, једној посебној врсти идиофонских удараљки.

Јер, када би се бака Кена дохватила клепетуше, нема тог ђака првака коме се не би сместа заледила крв у жилама. Била је у стању да овај старински инструмент, искован у локалној ковачници, витла изнад главе бар тридесетак секунди у најбржем музичком темпу. *Assai vivace* (веома живо), мада је гвоздено

школско звоно тежило најмање један килограм. Ето таква је то жена била. Прави ђаво!

Вероватно је сâм Бог спојио бака Кену и Бранка Марковића (85), наставника музичког из Лазаревца, у школи која је симболично носила име главног промотера Титове Југославије. Да до тог сусрета није дошло, можда се не би догодио један од већих спортских скандала

■ Чувена фотографија из „Илустроване политике“

ПОДВИГ ЈЕДНОГ НАСТАВНИКА МУЗИКЕ

у историји те социјалистичке државе. Испоставиће се да је у београдској спортској хали „Пионир“ један ђачки забавни оркестар, свирајући „Лењинов посмртни марш“, на неки начин најавио крвави распад земље која се, пре тога, годинама заклињала у братство и јединство.

Бранко, стипендиста Народном позоришта из Суботице, упознао је игром партијског случаја школску теткицу о којој говоримо на измаку 1962. Те године, по налогу локалних политичара, премештен је у сеоску школу, на „каљење“. Партијска анамнеза гласила је – млад, леп и претерано напредан.

– По доласку у ОШ „Дуле Караклајић“ у Лазаревцу, две године пре него што ћу завршити у Рудовцима, формирао сам оркестар који је бројао чак 60 чланова. Због нагле популарности постао сам трн у оку и, наравно, брзо добио шут-карту – кроз кисели подсмех појашњава почетак приче Бранко, међу ђацима познатији по надимку Ђуре.

У то време, Рудовци су била скромна, али прилично напредна, рударска колонија с пливачким базеном у центру вароши. Ипак, не довољно напредна да би рудари, који су копајући угал сваког дана силазили стотинак метара под земљу, свој крваво зарађени новац над земљом разбацивали на куповину инструмената, и то по жељи „залудног“ профе.

Због тога је на музичку сцену, из потпуне анонимности, истрчала солисткиња на клепетуши. На наговор одбаченог професора музичког васпитања, она је од куће донела све оно што је могло да трешењем, ударањем, рибањем...

Дугуљасте обле картонске кутије, с решетком на врху, у које је пакован чувени вим с мирисом лимуна, произведен у осиечкој „Сапонији“, на којима је писао: чисти, риба и полира! Неколико метли и стару породичну пракљачу – практично прву српску мануелну веш-машину. Углавном, сваки ученик је задужио по „инструмент“. Неки су били прави, правцијати, али је већина настала у Ђуретовој радионици народне радиности. Сва та необична свирала, на

неки суптилан начин, носила су ауторски печат дискретне школске спремачице.

После осам година изгнанства срески комесари су једног лепог дана одлучили да врате свог, сада већ славног, заблуделог музичког генија, у новоотворену ОШ „Војислав Вока Савић“. Он им се на прави начин одужио, па је за само седам месеци те 1972. године оформио оркестар од преко 100 чланова.

Популарност оркестра расла је из дана у дан. Медији су били просто опседнути чудом из Лазаревца. Позвани су на отварање фестивала „Радост Европе“. „Подвиг једног наставника музике“, писала је високотиражна „Илустрована политика“ о ђачком оркестру у коме свира 500 ученика из само једне школе. Ова вест обишла је свет, а Бранко ће се, опет ни крив, ни дужан, наћи на тапету заштитника револуционарних тековина.

– Вест из „Илустроване“ прочитао је један машински инжењер које је после Другог светског рата пребегао, прво у Енглеску, а затим у Америку. Написао ми је писмо у коме је изнео своју спремност да нашој школи купи 500 инструмената. Као што је у то време био ред, писамце сам проследио у комитет на експертизу – вртећи главом пресећа се Марковић.

Два месеца трајала је провера. Најумнији агенти државе темељно су анализирали – the letter. Пажљиво читали између редова, третирали киселином, лакмус папиром... пеци, сеци, окрени, обрни... На крају су закључили да профа није шпијун. Невин сто посто. Ипак, писмо му никада није враћено, а пошто није запамтио адресу, идеја поштене и напредне емиграције о куповини инструмената заувек је пропала.

Та велика популарност довела је до тога да, у априлу 1984. године, вокинци буду позвани да учествују у културно-уметничком програму, пред другу утакмицу финала плеј-офа у кошарци између „Црвене Звезде“ и „Цибоне“. Ништа није слутило на скандал. вокинци су одсвирали неколико нумера. Онда је почела утакмица, а средином првог полувремена кренуло је лудило.

– Један господин из публике боцнуо ме је по рамену и питао: „Момак, а је л’ знате „Марш на

Дрину?“ Знамо, што питаш? На прве тактове 10.000 људи почело је да нас прати. Сви су били на ногама – пресећа се Иван Ђурђевић (51), трубач у оркестру, како је започео један од већих скандала у југословенском спорту.

Основци су наставили сплет народних, за јавно извођење „непожељних“ песама. „Тамо далеко“, „Креће се лађа француска“, „Играле се делије напред земље Србије“. Све је кулминирало седам секунди пре краја утакмице, при убедљивом вођству „Звезде“, када је неко из публике погодио играча „Цибоне“ Александра Петровића металним новчићем у главу. Он је пао, а оркестар је засвирао „Лењинов посмртни марш“.

Сутрадан су сви медији пренели овај испад основаца из Лазаревца које је „диригујући“ предводио неодговорни наставник музичког. У школу су дошли инспектори да испитају читаву ствар.

– Био сам пети разред и сећам се да је човек у жутом мантилу био фин према мени. Помиловао ме је по коси и поставио неколико обичних питања. Углавном га је интересовало да ли нас је неко наговарао да свирамо. Тада нисам имао свест да смо били део великог скандала – пресећа се Жељко Живковић (51), један од музичара које су безбедњаци испитивали у канцеларији директора школе.

Док су свираче испитивали у школи, комитетлије су разматрале Ђуретову будућност. Профу је од букагија спасао учитељ Раде који је, по партијској дужности, такође био на утакмици.

– Покушај да прекинем свирку подигнутим рукама протумачен је као дириговање. Да учитељ није преузео одговорност и рекао праву истину, завршио бих у тамници – каже творац највећег ђачког оркестра на свету.

Годину дана после „историјског“ наступа, Бранкови „чезери“ нашли су се на још једном великом искушењу, свирајући на дочеку Савезне штафете младости. У тренутку када су одсвирали последњу нумеру и одложили инструменту у граду је изненада нестало струје.

Али, не каже се узалуд: „Кога су змије уједале, тај се и гуштера

плаши“, па је сходно тој народној умотворини Ђуре наредио да се настави свирка. После првих два часа нота, градским тргом проломио се аплауз. Деценију касније, наставник је постављен за првог директора Музичке школе „Марко Тајчевић“, одакле је осам година касније отишао у пензију.

Према званичној верзији, „саботажа“ је изазвала мачка која је кроз разбијен прозор случајно упала у главну трафостаницу. Остало је нерајашњено, нарочито за оне најупорније теоретичаре завере, да ли је посреди било баш самоубиство или ипак убиство с предумишљајем? Ову тајну несрећна маца заувек је однела са собом у гроб.

После инцидента школски оркестар никада више није доживео стару славу. Бака Кена се није разумела политику, а када су Музу вратили у Лазаревац, она је престала да се бави музичким „проналазаштвом“. Убрзо је школа добила електрично звонце, па је њена клепетуша уступљена на коришћење локалној пастирској заједници. Пракљача је завршила на ђубришту када је Кена купила своју прву полуаутоматску машину за прање веша марке кончар.

Д. Ђорђевић

Колектив

Из неког необјашњивог разлога колектив ОШ „Војислав Вока Савић“ никада није до краја прихватио Музу. У годинама највеће популарности био је један од ретких професора кога су заобилазила признања. Октобарску награду Града Београда добио је на захтев тадашњег градоначелника Живорада Ковачевића, уместо да га је за то престижно признање предложила школа у којој је радио. У школској библиотеци сачувана је тек једна јефтина скрипта с неколико црно-белих фотографија чувеног оркестра. Од оних у колору ту је само изгужвана пластифицирана копија насловне стране „Илустроване политике“, на којој је Ђуре снимљен, и то с леђа. На званичном сајту школе нема ни речи о оркестру.

Плесни спектакл

И нтернационални плесни фестивал под називом „Dance Zone“ одржан је 19. марта у Спортско-рекреативном центру „Колубара“, у организацији Спортског удружења „Колус“, а под покровитељством Градске општине Лазаревац.

Овај плесни спектакл одржан је трећи пут, а поред такмичарског имао је и ревијални карактер. Уживало се у сценским и модерним плесовима, а учествовало је чак 1.500 такмичара из Северне Македоније, Црне Горе, Румуније, Бугарске, Босне и Херцеговине и Србије. Због великог броја пријављених плесача из земље и региона, домаћин је обезбедио да се такмичења одвијају на две сцене.

Интернационални фестивал у модерном плесу организован је у више категорија - соло, дуо тачкама, продукцији, хип-хопу, као и уличном плесу.

Према речима организаторке Сандре Ђурђевић из плесног клуба „Колус“, циљ је да овај

фестивал расте из године у године, прерастајући у водећу забавно-културну манифестацију у Лазаревцу.

– За спортски плес је специфично да је то комбинација спорта и уметности, а пре

свега један визуелни спектакл. Ове године је због великог броја такмичара организација била веома захтевна – каже Ђурђевићева.

Да се велики труд исплатио и да су домаћини били на

висини задатка говоре похвале свих учесника, али и публике. Најбољи плесачи по избору жирија добили су и новчане награде.

Т. Крупниковић

■ Одржан Сајам цвећа

Крајем марта Лазаревчани су имали прилику да уживају у мирисним нотама Сајма цвећа. Туристичка организација, уз подршку Градске општине Лазаревац, потрудила се да простор на платоу испред Рударске чесме замирише на прве дане пролећа.

Била је то лепа прилика да се излагачи и љубитељи хортикултуре сретну и размене информације у вези са узгајањем и правилним одржавањем цвећа. Изложбени простор уједно је био и продајни, а учествовало је око 20 излагача из Крагујевца, Љига, Мионице, Лазаревца и других општина.

Собно цвеће, биљке које борове на отвореном, кактуси, цветнице, сезонске биљке и пропратни материјал, као што су саксије и супстрати за биљке, били су основа поставке Сајма цвећа.

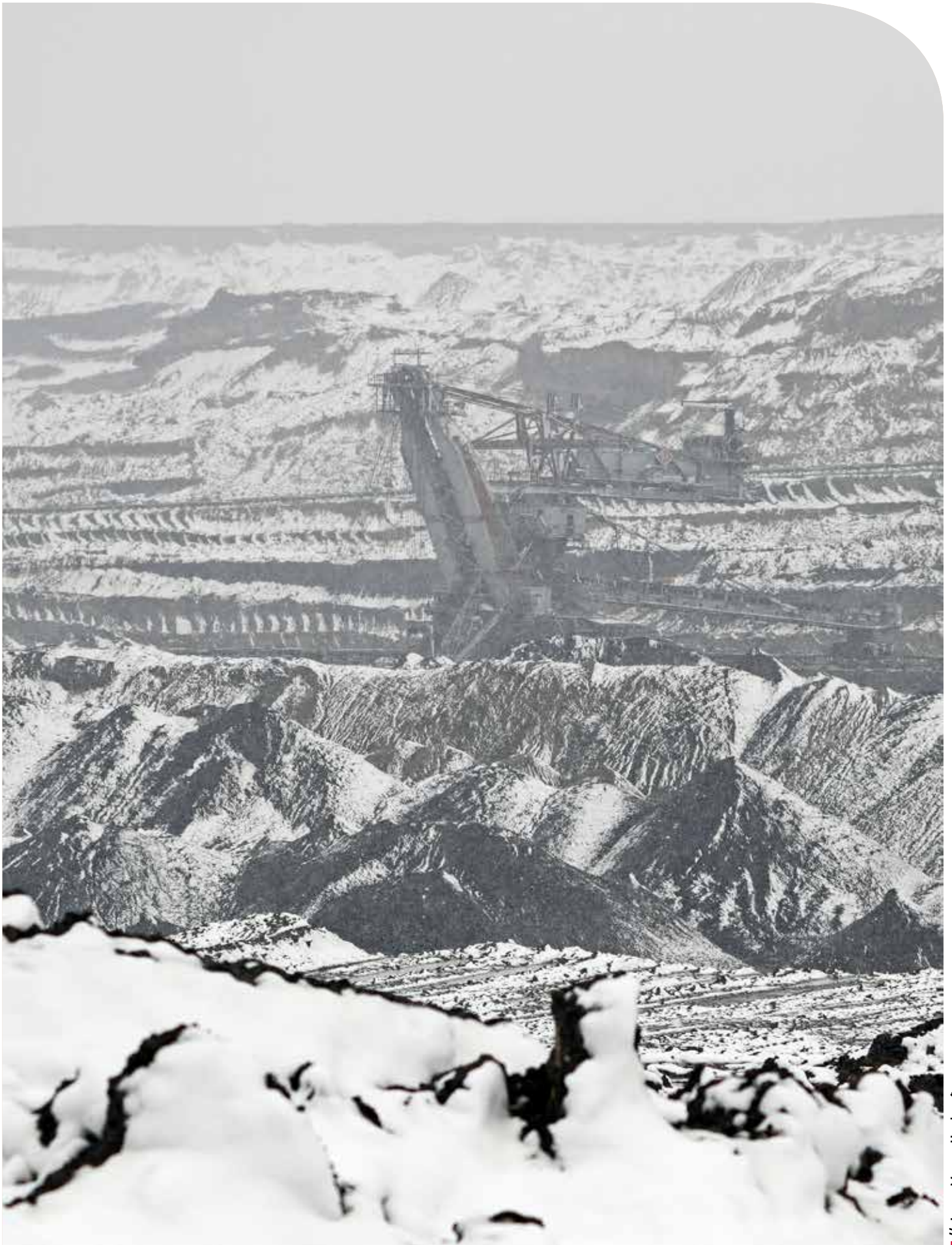
Миришне ноте пролећа

Као пратећи догађај, Библиотека „Димитрије Туцовић“ организовала је конкурс за најлепшу необјављену песму о цвећу под називом „Цветни цветник“. Пре почетка сајма уручене су награде учесницима овог литерарног конкурса који је био регионалног типа. Прву награду освојио је Ненад Карић, на другом месту нашла се песма Катарине Калин, а треће место припало је Маријани Радовановић.

Туристичка организација расписала је и конкурс за избор најлепшег дворишта, а пријаве ће трајати до 10. јуна. Награде за најлепше двориште и њихови власници биће награђени на Видовдан, када је и дан Општине Лазаревац.

Т. Крупниковић

/// Фото: Милан Цвијетић

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд 658(497.11)(085.3)
ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА Србије Енергија Колубара ЕПС Енергија Колубара / главни и одговорни уредник Ана Павловић. -
2017, бр. 1 (нов.) - . - Лазаревац : Електропривреда Србије, 2017- (Инђија : Komazec com). - 30 cm
Месечно. - Је наставак: Колубара (Лазаревац) = ISSN 1451-2890
ISSN 2560-5143 = ЕПС Енергија Колубара
COBISS.SR-ID 250299404

